

נשיאות המעסיקים והעסקים בישראל

תל-אביב, י"ב ניסן, תש"פ
6 אפריל, 2020

מתווה פיצוי ונזילות למגזר העסקי

מרבית העסקים במשק קיבלו הוראה בצו שעליהם להישאר סגורים, בהוראת המדינה. עסקים רבים אשר לכאורה יכולים לפעול, נפגעו אף הם בשל סגירה של לקוחות או ספקים, וכן בשל ההגבלות על תנועת האזרחים עצמם.

יש להבין כי כל עסק שלא יצליח לשרוד את הבעיות התזרימיות שנגרמו לו כתוצאה מהסגירה הפתאומית, עלול להסגר לתמיד!! הקמת עסק חדש קשה וארוכה יותר מכל סיוע תזרימי שעל המדינה עכשיו לייצר לעסקים.

המטרה המרכזית היום לשמור על המגזר העסקי על מנת שכאשר יחלוף המשבר נוכל לחזור מהר לצמיחה מחודשת.

להלן הפתרונות שאנו מבקשים להחיל מיידית על העסקים :

1. נזילות: זוהי כרגע ההתמודדות הדחופה והמיידית. שאלת הנזילות היא קריטית להישרדות העסק. איך יוצרים תזרים מזומנים המקל על העסקים:

הפחתת תשלומים

1.1.1 מיסים - מע"מ, ביטוח לאומי, מס הכנסה, ניכויים.

1.1.1.1. לאפשר לקזז את ההפסדים בשנת 2020 רבעון ראשון ורבעון שני כנגד הרווחים בשנת 2019 על בסיס דו"חות מס בלתי מבוקרים. העסקים ניצבים בפני הוצאות שוטפות, קבועות ומשתנות, ומשלמים מע"מ מיידית, מוצע שהחזר יינתן לא יותר משבוע מקבלת הדיווח על ההפסדים.

1.1.1.2. החלת מע"מ על בסיס מזומן על מנת למנוע מימון קצר טווח של המדינה ע"י המגזר העסקי.

1.1.1.3. ארנונה - על פי התוכנית שהוצגה על ידי הממשלה רוב העסקים יקבלו פטור מלא מארנונה לשלושה חודשים. נכון לשעה זו לא הוצגה התוכנית המלאה להפחתת ארנונה, לא הוצג מנגנון ההפחתה, ולא נמסר מיהם הענפים שיקבלו הפחתה.

1.1.1.4. דחיית תשלומי ביטוח לאומי של מעסיקים ב 3 חודשים לפחות.

נשיאות המעסיקים והעסקים בישראל

2. החלה מיידיית של מודל פיצויים על בסיס הפסד מחזורים (מודל לבנון השנייה), כאשר באופן מיידי תינתן מקדמה לעסקים על בסיס נתוני חודש מרץ השנה לעומת שנה קודמת.

פיצוי לעסקים – ירידה במחזורים עלות משוערכת של 8 מיליארד ₪ לחודש ראשון.

מסלול מבוסס על התפיסה כי הנזק העקיף מתבטא בירידה במחזור העסקאות. על בסיס דו"חות מע"מ, השוואת פעילות של מחזור עסקים חודשי החל מה- 1 למרץ 2020, לעומת מחזור העסקים החודשי בשנה הקודמת.

הפיצוי יחושב על-פי הירידה במחזור העסקים, המשקפת גם ירידה ברמת ההכנסות. בניכוי החלק היחסי של ההוצאות שנחסכו לעסק בגין הפסקת הפעילות.

להלן עקרונות התוכנית הרלבנטית לפיצויים, ותמיכה ישירה בעובדים ובעצמאים:

2.1. תתוקן הוראת שעה כך שיוגדר כי נפגעים ממשבר הקורונה יראו כמי שנפגעו וזכאי לפיצויים במסגרת תקנות מס רכוש (נפגעי מלחמה שיורחב לנפגעי מגיפה שהוכרזה ככזו על ידי ארגון הבריאות העולמי);

2.2. התייחסות במספר מישורים – הן לפרט ובכלל זה עצמאים, הן לפירמה העסקית, והן להחרגות אלה ואחרות. חישוב הנזק לפי מסלול זה יבוסס אפוא על השוואת מחזורי העסקאות בין שתי תקופות מקבילות. לעניין זה ירידת מחזורים של מעל 25% תהיה רלבנטית.

2.3. תקופת הפיצוי: חודשים ינואר – אפריל 2019, ובמקרה של עסק עונתי תקופה מקבילה אשתקד.

2.4. יש להתייחס לחריגות הן ברמת העסקים והן ברמת הענפים, להלן:

- עסקים שנסגרו.
- עסקים דוגמת תחנות דלק בשל ערך מוסף מאד נמוך ביחס לפדיון; יהלומים וכן הלאה.
- התייחסות להתרחבות והתכווצות של עסק – מבוסס הצהרת עוסק ונתון לביקורת.

2.5. המערכת הפיננסית -

2.5.1. **עלויות האשראי** - אנו מצפים מבנק ישראל לצמצם את אי הודאות ולפקח על שיעור השינוי במחיר האשראי במשק

נשיאות המעסיקים והעסקים בישראל

2.5.2. מעקב אחר קבלת הלוואות בקרן הלוואות בערבות, ויישום התוכנית

על ידי הבנקים - נכון לכתיבת מסמך זה כמות הלוואות המאושרת קטנה באופן משמעותי מהמצופה זאת בעיקר כתוצאה מעיכובים של מתן הלוואות ע"י הנהלות הבנקים. דווח על בירוקרטיה מצד הבנקים במתן הלוואות, וסירוב להלוואה בגובה כל סכום הזכאות.

בתאריך 5.4 שונו תנאי הקרן כך שעסקים קטנים ובינוניים לא יוכלו לקבל עד 500 אש"ח הלוואה אלא רק עד 8% ממחזור. כלומר על מנת להגיש בקשה להלוואה בסך 500 אש"ח על העסק להיות במחזור מכירות של שלפחות 6.2 מיליון ₪.

2.5.3. החזרה וביטולי שקים - ביום 24 במרץ 2020 פורסם ע"י בנק ישראל כי תאגיד בנקאי ישהה הגבלה על חשבון ובעליו בשל שיקים שסורבו מחמת אין כיסוי.

בעקבות זאת חברות רבות הביעו חשש כבד מכך שלקוחות שונים יעשו שימוש לרעה בהקלה זו. לקוחות מסוימים לא יעשו כל מאמץ לכבד את ההתחייבות שלהם, כפי שהיו עושים במצב שיגרה. זאת, מתוך הבנה שהחשבון שלהם לא יוגבל. מצב זה טומן בחובו סיכון רב ליצירת כדור שלג, של פגיעה בספקים, כניסה שלהם למחנק אשראי וקשיים שיגולגלו לגורמים אחרים. יש לפרסם הבהרה שתסייג את מדיניות ההשהיה, באופן שלא ייעשה בה שימוש לרעה, כך שתבטיח הכנסה לספקים גם ביום שאחרי המשבר, ולקבוע פרמטרים אשר יבטיחו את כיסוי השיקים ויבטיחו מניעה של ניצול לרעה של המצב הנוכחי. בפועל, תהליך ביטול השיקים כבר צובר תאוצה ואנחנו מקבלים מהחברות ביטולים רבים.

2.6. חובות המדינה לספקים - תשלום תוך 15 יום מהצגת החשבונית של כלל חובות המדינה והרשויות לעוסקים ובכלל זה גם בתחומים שחוק מוסר התשלומים ובעיקר בתחומי הבריאות שהוחרג מהחוק.

3. הקלות רגולטוריות - על כל משרד להציג 5 ביטולי רגולציה משמעותיים, לא תקציביים: לדוגמא, הגנ"ס, תכנון ובנייה, מפרטים אחידים לפי סטנדרט בינ"ל, רישום תרופות, תמרוקים וכדו'. כל צעד ייחשב כהקלה רק לאחר בחינה ואישור של משרד האוצר ומשרד הכלכלה.

מסמך זה מציג רק את הצעות המעסיקים בנושא מנגנון פיצויים והרחבת הנזילות במשק. יחד עם זאת, יש חשיבות להובלת המשק לצמיחה מחודשת לאחר המשבר, ועמדה זו אינו כוללת את המלצותינו בנושא.